

עין משפט
נר מצוה

בו א מיי פיד מוהל' מעשה הקרנות הלכו !:

רבינו גרשום

אלא משקין ומזווחות: שיהו כל עבודות חדש זה של פסח דורות כזה דבא מן החולין: ליקום במילתיה הבאי טעמא ואמאי חור דרנו והשיבו מדין אתר: אי הדר ביה ריכול לידן אפשר משאי אפשר והאי דלא גמר לה ר' עקיבא פסח דורות מפסח מצרים משום וריאבא למיפוך מה לפסח מצרים וכו': פסח מדרב יוכיח. שטעון דמים ואימורין למזבח ואינר בא אלא מן החולין דלא היה במדרב מעשר אף אני אביי פסח דורות שאינו בא אלא מן החולין: לדבריו דר' עקיבא קאמר. מה לפסח מצרים אבל לדיריה אית ליה דאין דרין אפשר משאי אפשר: ור' אליעזר ליטא ליה כי נר ומשום האר פירכא דאמר ר' (ר"ע) מה לפסח מצרים ומחאי קר ועבדת לאו שטעמא ליה. פסח מדרב יוכיח: והשתא נמי ליפרוך. אכתי ר' עקיבא מפליג פליג ומה לפסח מצרים ומחאי קרא ועבדת לא משמע ולא כחב ביה בפירושו ובה מן החולין אלא דליף מהקש שיהו כל עבודות של חדש זה כזה. אין שביעין על ההיקש דארס דן קל וחומר בעצמו ואין אדם דן גיש אלא אי"כ שטע מרבו ורבו ורבו עד סיני: וכי דבר הלמד מהקש חזרו ומלמד בחקש מצרים דורות למד מפסח מצרים דמן החולין והיאי' למידן תורת מפסח דורות: לא תורת בכללא דפסח איתמר דפסח כוליה דבעינן ודרורות חדא מלתא היא שפסח אלא הוי דבר הלמד בחקש: אילימא מדרק. דרביב וישאל את עברי בני ישראל ויעלו עולות וכתבי ויעם באגנות: גבי ישראל צבור נמי כתבי באגנות דכתבי ויבחרו וזבחים שלימים:

שיטה מקובצת

- ↑ חיבת תורא נומא 3: משאי אפשר ואי משום: 3: איתמר דכוליה פסח חדא: 4: טענתא כלי. צי. חסי' ולקמן דף קי ע"א: 5: 1: זבחים (דף קי ע"ב): 2: מאי היא אי נחמי: 3: חור דרנן ואות ר' נחמי: 4: משאי אפשר קאמר מה: 5: קרא דועברת: 6: הלמד בכלל התורה. בחיקוש: 7: איהו: 8: יצי באגנות ובחאי שלימי צבור נמי כתבי וישם באגנות:

פב:

והשתא נמי. דכתיב ועבדת לאקשוי לכל הפסחים ליפרוך וכי דנין אפשר משאי אפשר ומשני אין משיצין על ההיקש ור"ע סבר אפ"ה אין דנין אפשר משאי אפשר אבל אין לומר דלית ליה היקשא דעל כרחין אית ליה היקשא דלריכא לשאר מיילי כדאיתא

בפרק מי שהיה טמא (פסחים דף 15.)

ואי"ת והא בפרק צנות כותים (נדה

דף 10:) דדרשנין כימי נדמה כך ימי

לדמה פריך וכי דנין אפשר משאי

אפשר ומשני רב שטת ע"כ היקשן

הכתוב ורב אהדדויי בר אמי משני

רבי אליעזר היא משמע דנעבי רב

שטת לשוניו אפילו כ"ע ואמאי הא

ה"נ היקשא היא ופליגי וי"ל דקבר

רב שטת הכא דליכא לזקוקימי היקשא

לשאר מיילי להכי לא אמרינן ע"כ

היקשן הכתוב ונסמךן דדריש מה

אשס אין ספיר ושילא קדוש כו' וקאמר

דסברי דענין אפשר משאי אפשר

דמשמע 8: לשנא דר' אליעזר לטעמ'

אבל ר"ע פליג עליה הסם נמי לריכא

היקשא למיילי טובא ואי"ת הא פליגי

בפ' החולין (יבמות 100.) דרבי אליעזר

יליף מאכזות דמל ולא טבל הוי גר

ורבי יאסעב יליף מאמחות דטבל ולא

מל הוי גר ופריך ולרבי אליעזר נמי

יילף מאמחות דהא אית ליה דנין

אפשר משאי אפשר והשתא אפילו

לר"ע מני לאקשויי דהסם מודה דנין

דהיקשא הוא כדדרשנין בפרק ז'

דכריתות (דף 75.) כסס כגד מה

צבוחים לא נכנסו לצרית כו' דע"כ

היקשן הכתוב וי"ל דהסם מסתבר

דאתא קרא למימר דילפינן אגשים

מאגשים וגשים משגים ואי לאו

דאשכחן בעלמא דרבי אליעזר סבר

דנין כדמיימא מהך דהכא לא הוי

פריך ויש לתמוה 10: (ולר"ע מנלן דאין

משלשין צמכות) דפ"ק דמכות (דף

ה.) ילפינן לה בגזירה שזה דרשע

רעע [ממיתה] והיינו אפשר משאי

אפשר ואע"ג דאין גו"ש למחצה 8

ה"נ אין היקש למחצה 9 וקסבר אין

דנין וכ"ת דמודה הסם משום דגו"ש

לא לריכא וע"כ היקשן הכתוב דהא

כריצין למיילי טובא צההוא פירקא 11

גופיה ובפרק קמא דסנהדרין (דף

1.) ובפרק אחד דיני ממונות (דף

1ג:) ובפרק החובל (ד"ק פו:) ובפרק

אלו נערות (כמוכות לה.) 12: 13: **ובתרביצא** אמור. הוא בית המדרש

מקום שמרביצין בו תורה ולשון האשכנסיפ בו רבנן בש"ס: **ויקח את**

הבאבבית השתא דריש ליה הכא נלקדשים שטעון לוי ותימה דבפ"ק

דחולין (דף 70.) ושם מוקמינן ליה לענין חולין דאמרינן מניין לשחיטה

שהיא בתלוש שנאמר ויקח את המאכלת ואומר ר"ת דקרא דהאי

צדקשים כתיב אלא גמרינן נמי חולין מדכתיב לשחוט את צנו ולא

כתיב לשחוט העולה אבל כלי לא שייך למילף בחולין אלא צדקשים

כשאר עבודות דנעבו כלי שרת ומדכתיב ויקח דמשמע דבר תלוש ולא

כתיב ויבין דרשינן תלוש בחולין וכלי צדקשים מדהזכיר מאכלת

דה"ל למכתב ויקח את הממחך ואע"ג דהסם דחי רבי חייה

וריומיה דלזברהס קמ"ל הכא לא שייך לדחויי הכי דלענין מה שהציא

עמו דבר תלוש ולא סמך על מה שימאל אור וקנה מחובר שייך לומר

דכתציה קרא לאשמעינן וריומיה דלזברהס קמ"ל אבל מאכלת

שהזכיר למה י' 10 [אין לאו לאשמעינן דעולה טעונה כלי: **במה** מנחה

אינה נאבבית א"א לזכיר בהוגה. בסוף דס חטאת צוצחים (דף 78.) 11

פירש בקומטרס הא דלא ילפינן לזכרי כהונה מחטאת ואשם

דילפינן ממנחה משום דכתיב צתרביייהו גבי אכילת זכרים 12 קודם

קדשים הוא וקשיא דבפרק חיזוהו מקומן (וצחים דף 78.) איכא מנא דיליף מהיקשא דחטאת מהאי קרא דכתיב ועשיסם שעיר עזים

אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים מה חטאת לזכרי כהונה אף שלמי ציבור לזכרי כהונה ונראה לפרש דהיינו טעמא

הכא כיון דהיקשא דחטאת ואשם איכא לאוקומה למיתלא אחרימי דמפרש הכא לא מוקמינן ל' לאכילת זכרים אלא כיון דאינו שזה

בכל הנהו דכתיבי צקראי אבל מנחה על כרחין להכי אתאי דלא משכחת למיתלא אחרימי 13: **אף** כז אינו נאבב א"א לזכיר בהוגה.

ושלמים דהאי קרא כדנשי עגרת קאי דקדשי קדשים ניינהו כל הכתובין צמקרא זה כך פי' בקוטר' צוצחים ונראה דעל כרחין איירי

נמי בשלמי נדבה דהא בפ"ק דזבחים (דף 78.) נפקא לן מהאי קרא שלא לשמו ועוד כדלוחי קרצנות דטעונין כלי מהכא נפקא לן:

התורה היתה באה פרק שמיני מנחות

סאמר בפסח דורות שכן טעון וכו'. כשלמים דרין הוא שציב אף מן המעשר

כשלמים: **משום** האי פירכא. פסח דורות כזה דבא מן החולין: **ליקו**

במילתיהו. קמיימא וכי דנין אפשר וכי אמאי 1 חור דרנן 10 דין אתר: **אי**

הדר ביה. דסבר דנין אפשר משאי אפשר. והאי דלא גמר ליה ר"ע פסח

דורות מפסח מנרים משום האי פירכא מה לפסח מנרים שכן [אין] טעון מתן

וכי' האי לאו פירכא היא דפסח מדבר יוכיח שטעון מתן דמים ואימורים למזבח

ואינו צא אלא מן החולין כדמדבר לא הוה מעשר עד כדאי ללחך אף אלמ אכיל פסח

דורות שאינו צא אלא מן החולין: **לדבריו**

דרבי אליעזר. דלית ליה דנין אפשר משאי אפשר 11: מה לאו לפסח מנרים אבל

אינה סבר דאין דנין: **ורבי אליעזר.** אמאי מהדר ליה ועבדת לימא לאו פירכא

היא דפסח מדבר יוכיח: **ובספא** נמי. אע"ג דיליף מן ועבדת ליפריך ר"ע וכי

דנין אפשר משאי אפשר והאי קרא 12 ועבדת לא משמע ליה דהא לא כתיב

בפירוש דבא מן החולין אלא דיליף מהקשא דיהו כל עבודות של חדש זה כזה: **זאת**

אומרים. מנלא פריך הכי אין משיצין על היקש אע"ג דליכא למיפוך ביה כגון

הכא דלדס דן ק"י מעלמא ואין לרס דן 13: [והיקש] מעלמא אל"כ למדס מרבו

ורבו מרבו הלכס למשה מסוי': **ובסריבאל.** צבית המדרס שתרביצס בו המורה אמרו

וכי דבר הלמד 14 ביקום חזור ומלמד צדיקס דפסח דורות הלמד מפסח מנרים

דבא מן החולין איחך למידין תורה מפסח דורות: **ככללא איתמר.** כלומר פסח מנרים

ופסח דורות ככלל הוא 15 דסס פסח אי' הוא ולא הוי דבר הלמד צדיקס 16 דהייז דיליף

תורה מפסח דורות כמאל דיליף מפסח מנרים דסס פסח אחד הוא: **ור"ע.** הואיל

ואילן ילף מן ועבדת כר' אליעזר פסח דורות דליתו צא אלא מן החולין מנלן: **זאת**

הסורה. מאי קא משמע לן האי קרא: **טול.** להכי מקיש הני קרצנות בעולה לומר

לן מה עולה וכו': **מאי** היא. 17 א' צלחה כל דילפי' מעולה: **אלימא** מורק. לקבל דסס

דכאשכחן מורק בעולה 18 דכתיב וישלח את עברי בני ישראל ויעלו עולות 19 וכתיב

ויסם באגנות 20: **נמי כתיב ויעם באגנות.** דהאי באגנות משמע אכילוה ויבין דשלמים

שטעין מורק כל שכן שאר קדשים ואחמי יליף מעולות טפי משלמי צבור: **סנין.** דלא הוו מולקין: **מנחה.** להכי הוקשא למנחה

מה מנחה כו': **אלא לזכרי** כהונה. דכתיב כל זכר צבני אהרן יאכלנה (ויקרא 10):

רש"י בת"י

סאמר בפסח דורות שטעון פסח דמים ואימורים. כדלמא' צתמיד נכחט 8 אף כבור

שור וגו' 9 למד על כבור ומעשר ופסח שטעון מתן דמים ואימורים: **כוה.** של מנרים מה

זה מן החולין אף לדורות מן החולין: **ליקו במילתיהו.** צהאי דסבר ליה דאין דנין

משאי אפשר ואמאי חור דרנו כיה. **הדר ביה.** וסבר דיינינן אפשר משאי אפשר

משום האי פירכא. פסח מדרב יוכיח: **מדרב** ששעו בני ישראל את הפסח צמועודי ככר ה' להם מנחה דכר"ת עינן הוקש

המשכן שטעון מתן דמים ואימורים למזבח ולא צא אלא מן החולין דעדיין לא היה להם מעשר: **ואי משום האי פירכא.** דמתן דמים לאו פירכא היא דפסח

מדבר יוכיח: **לידיך דלמרת אין דנין.** צע"כ דיינין ליה מייניה דהא אקשה צו קרא לכל הפסחים כדכתיב ועבדת כו' שהיו כל העבודות של חדש כזה: **וסהפא**

נמי ליפרוך. וכי דנין אפשר משאי אפשר: **ובסריבאל אמור.** צבית המדרס מותבי מייובתא אמתי' דגמר שאר קרצנות חובה מפסח דורות: **וכי.** פסח דורות הלמד

בהקש מפסח מנרים כדכתיב 8 כחדש הוא: **חזור ומלמד.** על שאר קרצנות בהקש: **ככללא איתמר.** מתני' מכל הפסחים גמר כדדרי: **דכוליה פסח חדא מילנא** היא.

ופסח דורות הלמד מפסח מנרים לאו דבר הלמד צדיקס הוא דסס פסח חד הוא וחד דינא אית לה: **נפקא** ליה מהא. כלומר מהאי קרא דזאת העולה 16 נפקי ליה

ולא כדדריש ליה שמואל משום ר' אליעזר אלא דדריש ליה בעיננא אחרינא לקמן [וגד:]: **זאת**

הסורה. כוליה קרא יתירא הוא דהא בכל חד צלמי נכשיה כתיב זאת תורת העולה 17

זאת תורת התעלה כו' 18 אלא לדרשא הוא דלמא: **מאי** היא. על אינה כלי הוא הלמד: **אלימא מורק.** כדכתיב 9 וישלח את עברי בני ישראל ויעלו

עולות וכתיב צההוא קרא ויסם באגנות אלמא עולה טעונה מורק ואחמי האי זאת הסורה לאקשוי שאר קרצנות לעולה שטענו מורק: **שלמים נמי כתיב** כוה ויסם

כאגנות. דהסם שלמים נמי הוי דכתיב 19 ויחזו וצוצחים שלמים: בתנחה כתיב כל זכר ככהניס 18: **מאי** היא. על אינה מן הקרצנות מלמד שיהא נאכלין ככהניס:

סאמר בפסח דורות שטעון פסח דמים ואימורים. כדלמא' צתמיד נכחט 8 אף כבור

שור וגו' 9 למד על כבור ומעשר ופסח שטעון מתן דמים ואימורים: **כוה.** של מנרים מה

זה מן החולין אף לדורות מן החולין: **ליקו במילתיהו.** צהאי דסבר ליה דאין דנין

משאי אפשר ואמאי חור דרנו כיה. **הדר ביה.** וסבר דיינינן אפשר משאי אפשר

משום האי פירכא. פסח מדרב יוכיח: **מדרב** ששעו בני ישראל את הפסח צמועודי ככר ה' להם מנחה דכר"ת עינן הוקש

המשכן שטעון מתן דמים ואימורים למזבח ולא צא אלא מן החולין דעדיין לא היה להם מעשר: **ואי משום האי פירכא.** דמתן דמים לאו פירכא היא דפסח

מדבר יוכיח: **לידיך דלמרת אין דנין.** צע"כ דיינין ליה מייניה דהא אקשה צו קרא לכל הפסחים כדכתיב ועבדת כו' שהיו כל העבודות של חדש כזה: **וסהפא**

נמי ליפרוך. וכי דנין אפשר משאי אפשר: **ובסריבאל אמור.** צבית המדרס מותבי מייובתא אמתי' דגמר שאר קרצנות חובה מפסח דורות: **וכי.** פסח דורות הלמד

בהקש מפסח מנרים כדכתיב 8 כחדש הוא: **חזור ומלמד.** על שאר קרצנות בהקש: **ככללא איתמר.** מתני' מכל הפסחים גמר כדדרי: **דכוליה פסח חדא מילנא** היא.

ופסח דורות הלמד מפסח מנרים לאו דבר הלמד צדיקס הוא דסס פסח חד הוא וחד דינא אית לה: **נפקא** ליה מהא. כלומר מהאי קרא דזאת העולה 16 נפקי ליה

ולא כדדריש ליה שמואל משום ר' אליעזר אלא דדריש ליה בעיננא אחרינא לקמן [וגד:]: **זאת**

הסורה. כוליה קרא יתירא הוא דהא בכל חד צלמי נכשיה כתיב זאת תורת העולה 17

זאת תורת התעלה כו' 18 אלא לדרשא הוא דלמא: **מאי** היא. על אינה כלי הוא הלמד: **אלימא מורק.** כדכתיב 9 וישלח את עברי בני ישראל ויעלו

עולות וכתיב צההוא קרא ויסם באגנות אלמא עולה טעונה מורק ואחמי האי זאת הסורה לאקשוי שאר קרצנות לעולה שטענו מורק: **שלמים נמי כתיב** כוה ויסם

כאגנות. דהסם שלמים נמי הוי דכתיב 19 ויחזו וצוצחים שלמים: בתנחה כתיב כל זכר ככהניס 18: **מאי** היא. על אינה מן הקרצנות מלמד שיהא נאכלין ככהניס:

סאמר בפסח דורות שטעון פסח דמים ואימורים. כדלמא' צתמיד נכחט 8 אף כבור

שור וגו' 9 למד על כבור ומעשר ופסח שטעון מתן דמים ואימורים: **כוה.** של מנרים מה

זה מן החולין אף לדורות מן החולין: **ליקו במילתיהו.** צהאי דסבר ליה דאין דנין

משאי אפשר ואמאי חור דרנו כיה. **הדר ביה.** וסבר דיינינן אפשר משאי אפשר

משום האי פירכא. פסח מדרב יוכיח: **מדרב** ששעו בני ישראל את הפסח צמועודי ככר ה' להם מנחה דכר"ת עינן הוקש

המשכן שטעון מתן דמים ואימורים למזבח ולא צא אלא מן החולין דעדיין לא היה להם מעשר: **ואי משום האי פירכא.** דמתן דמים לאו פירכא היא דפסח

מדבר יוכיח: **לידיך דלמרת אין דנין.** צע"כ דיינין ליה מייניה דהא אקשה צו קרא לכל הפסחים כדכתיב ועבדת כו' שהיו כל העבודות של חדש כזה: **וסהפא**

נמי ליפרוך. וכי דנין אפשר משאי אפשר: **ובסריבאל אמור.** צבית המדרס מותבי מייובתא אמתי' דגמר שאר קרצנות חובה מפסח דורות: **וכי.** פסח דורות הלמד

בהקש מפסח מנרים כדכתיב 8 כחדש הוא: **חזור ומלמד.** על שאר קרצנות בהקש: **ככללא איתמר.** מתני' מכל הפסחים גמר כדדרי: **דכוליה פסח חדא מילנא** היא.

ופסח דורות הלמד מפסח מנרים לאו דבר הלמד צדיקס הוא דסס פסח חד הוא וחד דינא אית לה: **נפקא** ליה מהא. כלומר מהאי קרא דזאת העולה 16 נפקי ליה

ולא כדדריש ליה שמואל משום ר' אליעזר אלא דדריש ליה בעיננא אחרינא לקמן [וגד:]: **זאת**

הסורה. כוליה קרא יתירא הוא דהא בכל חד צלמי נכשיה כתיב זאת תורת העולה 17

זאת תורת התעלה כו' 18 אלא לדרשא הוא דלמא: **מאי** היא. על אינה כלי הוא הלמד: **אלימא מורק.** כדכתיב 9 וישלח את עברי בני ישראל ויעלו

עולות וכתיב צההוא קרא ויסם באגנות אלמא עולה טעונה מורק ואחמי האי זאת הסורה לאקשוי שאר קרצנות לעולה שטענו מורק: **שלמים נמי כתיב** כוה ויסם

כאגנות. דהסם שלמים נמי הוי דכתיב 19 ויחזו וצוצחים שלמים: בתנחה כתיב כל זכר ככהניס 18: **מאי** היא. על אינה מן הקרצנות מלמד שיהא נאכלין ככהניס:

סאמר בפסח דורות שטעון פסח דמים ואימורים. כדלמא' צתמיד נכחט 8 אף כבור

שור וגו' 9 למד על כבור ומעשר ופסח שטעון מתן דמים ואימורים: **כוה.** של מנרים מה

זה מן החולין אף לדורות מן החולין: **ליקו במילתיהו.** צהאי דסבר ליה דאין דנין

משאי אפשר ואמאי חור דרנו כיה. **הדר ביה.**